

בס"ד
א' באייר תשע"ח
16 באפריל 2018
תיק מס' 78007

פסק דין - נזקי כלב שנפגע מהדברה

בענין:

מר ג' - מזמין הדברה

(להלן: **התובע**)

נגד:

מדביר מזיקים

(להלן **הנתבע**)

הצדדים קבלו את הח"מ (להלן: ביה"ד) כבוררים הן לדין והן לפשרה, וחתמו על הסכם בוררות כנדרש. ביה"ד קיים דיון בנוכחות הצדדים בו שטחו הצדדים את טענותיהם. לביה"ד הוגשו כתבי ב"ד ומסמכים נוספים. לא נפרט בפסה"ד את כל הטענות שנטענו בפנינו, ואת כל הראיות שהוגשו לנו. אלא **רק את עיקרי הדברים.**

העובדות:

- א. התובע תושב העיר א'. במהלך חדש ספטמבר 2017 גילה התובע חולדה בביתו.
- ב. התובע חיפש מדביר / לוכד מזיקים בכדי לטפל בבעיה הנ"ל. התובע מצא מודעה במדריך הטלפון האיזורי. במודעה נאמר כך: ¹
- ג. **מדבירן, הסוף למזיקים, טיפול טבעי בלי לצאת מהבית, לכידה וטיפול במזיקים, טיפול ומניעה של ג'וקים ונמלים, טיפול בפרעושים ופשפשים,**

¹ בעברית ובאנגלית.

טיפול בעכברים, עכברושים וחולדות, לכידת נחשים, טיפול בטרמיטים, אחריות לשנים, זובר אנגלית, שרות 24/6, המלצות בשפע, ללא חומרים רעילים, ללא סיכון.²

ד. התובע הזמין את הנתבע לטפל בבעיה. הטיפול בוצע ע"י הנתבע בתאריך 24.09.2017. עבור העבודה הנ"ל (כולל חומרים) שילם התובע לנתבע סך 4,680 ₪. משך העבודה – כשעתיים.

ה. העבודה כללה: הנחת טבליות רעל מתחת למטבח, בחורים שמתחת למדרגות, ומחוץ לחצר ביתו של התובע.

ו. בסיום העבודה, רצה הנתבע לומר כמה הנחיות לתובע, אולם התובע היה עסוק בשיחה דחופה, ולפיכך הנתבע עזב את בית התובע ללא שיחה נוספת בענין.

ז. בתאריך 05.10.2017 הבחין התובע כי כלבתו אינה חשה בטוב, רדומה ובקושי מצליחה ללכת.

ח. למחרת³ יצר התובע קשר עם וטרינר מקומי. הווטרינר אבחן כי הכלבה אנמית מאד, נתן לה עירוי, ואמר לתובע לקחתה בדחיפות לביה"ח הווטרינרי בראש"צ.

ט. הכלבה אושפזה בחדר טיפול נמרץ בביה"ח, תוך שהתובע נשאל בסמוך להגעתו לביה"ח: האם יש סיכוי שהכלבה נחשפה לרעל עכברים? הכלבה אובחנה כסובלת מדימום פנימי חזק מרעל עכברים. קיבלה טיפול ואושפזה ליומיים בביה"ח. עם שיחרורה, הומלץ על מעקב אצל וטרינר להמשך חדש, בכדי לבדוק האם נגרם נזק לטווח הארוך.

הטענות:

י. התובע טוען כי בחר בנתבע לביצוע העבודה, בגלל שבמודעת הפרסום של הנתבע צוין כי מדובר על הדברה ללא רעל וללא סיכון. לטענתו, לא היה מזמין את הנתבע אילו היה יודע שהלה משתמש ברעלים העלולים להזיק בדרך זו או אחרת לבני המשפחה או לכלבים.

² ההדגשות במקור.

³ היום הקודם היה יו"ט (סוכות).

- יא. הנתבע טוען כי היה ברור, ולפחות היה צריך להיות ברור לתובע, כי בסופו של דבר אין אפשרות לטפל בבעיית מזיקים ללא רעל. לטענת הנתבע הביטוי "ללא חומרים רעילים, ללא סיכון" פירושו ללא סיכון לאדם!
- יב. לדבריו: "בסוף זו הדברה. לא קסם", "כתוב הדברה".⁴ לטעמו פירוש המילים "הדברה טבעית" הוא הדברה אקולוגית. הדברה שאינה משתמשת ברעל הממית באופן מידי. הדברה שאינה משנה את פני השטח. הדברה שאינה מותירה ריח, או מחייבת סילוק המשפחה מביתה.
- יג. הנתבע מציין גם כי פיזור הרעל נעשה באחריות מירבית. כל המקומות בהם הונחו טבליות הרעל בתוך הבית, היו מקומות שאין לאף אדם, ילד או כלב גישה אליהם. לא הונחו טבליות רעל בתוך חצר הנתבע. וכמובן כל החומרים בהם השתמש הינם חומרים המותרים בשימוש ע"פ חוק.
- יד. התובע מדגיש כי הנתבע היה מודע לכך שבבעלות התובע כלב. ואף ציין בזמן העבודה: איזה כלב יפה יש לך! הנתבע מציין כי אכן היה מודע לכך, אולם לא העלה בדעתו שהכלב יאכל רעל הנמצא מחוץ לחצר התובע.
- טו. התובע מציין כי לא ידע שבכלל הונחו טבליות רעל מחוץ לבית.⁵
- טז. עוד טוען הנתבע, כי לא הוכח שהרעל שהכלבה ניזוקה ממנו, הוא הרעל שהוא פיזר. "אולי שכן אחר פיזר רעל?".
- יז. התובע הפנה את ביה"ד לאבחנת ביה"ח הווטרינרי כי הכלבה סבלה מהרעלה כתוצאה מרעל עכברים.⁶ עוד מוסיף התובע כי אף שכן אחר לא הזמין הדברה לאחרונה, וממילא לא פוזר רעל ע"י מישהו אחר.⁷ כמו"כ מציין התובע, כי העובדה שאף כלב אחר לא ניזוק כך, מוכיחה כי מדובר ברעל שפיזר הנתבע לא רחוק מבית התובע.
- יח. התובע דורש לקבל את הנזק שנגרם לו: 855 ₪ - ביקור דחוף במרפאה הווטרינרית + 3935.60 ₪ עלות הטיפול והאשפוז בביה"ח הווטרינרי. סה"כ 4,790.60 ₪.

⁴ נציין כי במודעה הנ"ל לא מופיעה המילה הדברה.

⁵ בתשובה לשאל ביה"ד, ציין התובע, כי המילים הדברה פנימית וחיצונית הנוכרות על גבי החשבונית (אותה קיבל לטענתו רק אחרי כמה ימים), ולא נזכרות כלל במודעה.

⁶ לא ידוע מתי הכלבה בלעה את הרעל. (מדובר ברעל פעל פעולה איטית)

⁷ הצדדים נחלקו בשאלה האם יתכן כי המועצה המקומית / העירייה פיזרה רעל. לא הובאו ראיות בענין.

- יט. עוד טוען התובע כי לדבריו מדובר במקח טעות. הוא הזמין עבודה ללא רעלים, ורק בגלל עובדה זו הסכים לשלם מחיר גבוה. ועל כן הוא דורש לקבל מחצית מהתשלום ששילם (4,680) – 2,340 ₪. סה"כ התביעה: 7,130.6 ₪.
- כ. התובע מציין בהקשר זה, כי היות ואיבד את אמונו בנתבע, הרי שאין משמעות לתקופת האחריות או לשירות, משום שהוא לא יזמין יותר את הנתבע אל ביתו.
- כא. הנתבע טוען כי המחיר אותו גבה – אינו גבוה. בוודאי לא יחסית לאיכות העבודה. וכן כי הוא עדיין מוכן לתת את השירות והאחריות להם התחייב.

דין:

- כב. לענ"ד, די ברור כי ההרעלה נגרמה כתוצאה מטבליות הרעל שפיזר הנתבע. אמנם אין הוכחה מוחלטת לכך, אולם תוצאות האבחון של בה"ח הווטרינרי + העדר מידע בדבר גורם אחר שפיזר רעל דומה בסביבה + העדר כלב בסביבה שהורעל, מביאים אותנו למסקנה זו.
- כג. מעתה מוטל עלינו לקבוע: האם על הנתבע לשאת בתוצאות נזק זה?
- כד. ברור שמדובר בנזק המוגדר כגרמא: וכדאיתא בגמ':⁸ "הנותן סם המות לפני בהמת חבירו - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים". וכך נפסק ההלכה ברמב"ם,⁹ ובטור.¹⁰
- כה. אמנם בהסכם הבוררות הוסמכנו לחייב גם על נזקי גרמא, אולם לענ"ד היות ואין כאן כל כוונת זדון, אין מקום לחייבו "לצאת ידי שמים" בתשלומים הנ"ל.^{11 12}

⁸ ב"ק דף מז ע"א, שם דף נו ע"א.

⁹ הלכות נזקי ממון פ"ד ה"ב.

¹⁰ חו"מ סימן שפו. וכבר נתקשה הש"ך שם סק"א ובסקכ"ג מדוע לא הזכיר זאת בשו"ע?

¹¹ עיין ש"ך סימן שפו סק"ו.

¹² ואף אם תאמר שיש לבעל מקצוע אחריות מוגברת על מעשיו, מכל מקום שכנראה הנזק נגרם מרעל שהיה מחוץ לחצרו של התובע. הרי שאת מה שהוא אחראי עליו היינו מה שבבית ובחצר עשה בצורה טובה ומה שחוץ לחצרו של התובע אינו בגדר נותן סם המוות לפני חברו אלא שלא בפני בהמת חברו. ואדרבה שם זאת במקום שהיה נראה בפשטות שבכלב לא מגיע לשם. ולכן אין לחייב מדין פועל שיש לו יותר אחריות וחייב גם בגרמא. – עיין בדברי התיבות סימן שו סק"ד, סימן שד סק"ב וסימן קעו סק"א.

- כו. יש מקום גם לדון האם יש חיוב ריפוי בהמה.¹³ וכידוע כבר נחלקו בזה ראשונים. אולם אחר שלא חייבנו את התובע מדין מזיק, אין צורך להכריע בזה.¹⁴
- כז. אכן, לענ"ד צודק לחלוטין התובע בדבריו בענין ה"הדברה הטבעית". מעיון במודעה שפרסם הנתבע עולה כי הקורא הסביר היה מבין שמדובר על פתרון בעיית מזיקים ללא שימוש בחומרים רעילים כלל!¹⁵
- כח. וא"כ טענת מקח טעות שטען התובע, טענה צודקת היא.¹⁶ ועל כן חייב הנתבע להשיב את התשלום שקיבל. אמנם התובע אינו יכול להשיב את העבודה שקיבל, אולם לענ"ד נוכח הזמן המועט שהושקע בענין (שעתיים), ניתן להפחית מעט מהסכום אותו חייב הנתבע להשיב לתובע. **לדעת המיעוט**, ע"פ האמור לעיל, על הנתבע להשיב לתובע 4,000 ₪.
- כט. אמנם התובע דרש להשיב לו רק מחצית מהסכום ששילם, אולם לענ"ד מחילה זו על מחצית הסכום – מחילה בטעות היא. שכן התובע היה סבור שיפוצה ע"י הנתבע על נזקו. ואילו היה יודע שאין הנתבע אחראי לכך, לא היה מוחל על מחצית התשלום.
- ל. לדעת הרוב, על התובע לשלם עבור מה שנהנה. אולם גם לדעת הרוב אין להעריך את שווי העבודה ביותר מ-680 ₪. וע"כ גם לדעת הרוב, על הנתבע להשיב לתובע סך 4,000 ₪.

החלטות:

1. הנתבע, ישלם לתובע, סך 4,000 ₪ תוך 30 יום מיום קבלת פסק הדין.
2. הנתבע ישלם לתובע עד המועד הנ"ל גם מחצית מאגרת בית הדין (500 ₪), ובסך הכל 250 ₪. לאור נסיבות הענין, מעבר לכך, ישא כל צד בהוצאותיו.

¹³ ומהו גבולו.

¹⁴ עי' פתי"ש חו"מ סימן שז סק"ג בשם שבות יעקב המחייב ריפוי בהמה. ועיין בנתה"מ סימן שמ סק"ג הסובר שחייב בריפוי אם מדובר בריפוי שלא היה קורה מעצמו. ונחלק על המרדכי הפוסט מריפוי בכל אופן.

¹⁵ נעיר גם כי הנתבע חטא גם באי הזהרת התובע (ולפחות לא ווידא שהתובע הפנים את אזהרתו) בענין החומר שפוזר בשטח.

¹⁶ ולכל הפחות הרי זה משנה מדעת בעל הבית. עיין בדין "נתן צמר לצבע והקדיחו יורה" הנזכר בשו"ע סימן שו סעיף ג. ובדין יורד לשדה חברו שלא ברשות הנזכר בשו"ע סימן שעה סעיף א. נציין גם לדברי החת"ס בחו"מ סימן קמ והובאו דבריו בפתי"ש חו"מ נה סק"א. הדין בחיוב שומר בגרמא. והוא הדין לפועל.

3. ביה"ד ממליץ לנתבע לתקן את פרסומיו, באופן שיהיה ברור שמדובר בשימוש בחומר הרעיל למכרסמים, אך לא לבני אדם.
4. פסק הדין ניתן היום, א' באייר תשע"ח, 16 באפריל 2018.

והאמת והשלום אהבו

הרב אליעזר שנקולבסקי,
אב"ד

הרב ידידיה לביא

הרב ניר ורגון